

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת
מיכל מרים וולדיגר
אוהד טל
שמחה רוטמן
משה סולומון
צבי ידידיה סוכות

5042/25/פ

הצעת חוק הרבנות הראשית לישראל (תיקון – הגדלת הייצוג הנשי באסיפה הבוחרת ובחירת נציגים מיהודה והשומרון), התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 1 בחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס–1980¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, לפני ההגדרה "המועצה" יבוא :
- "אזור" – כהגדרתו בחוק לתיקון ולהארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשס"ז–2007² ;".
2. בסעיף 7(8) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "לעניין סעיף זה, "רב" – מי שיש בידו תעודה בתוקף ממועצת הרבנות הראשית המעידה שהוא עמד בבחינות הנדרשות לכהונה כרב".
3. במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבוא :
- "נציגי הציבור 8. נציגי הציבור שבאסיפה הבוחרת יהיו – באסיפה הבוחרת

(1) 21 נשים המכהנות כראשי הערים הגדולות מקרב הערים שבראשם מכהנת אישה, ואם לא היו די נשים כאמור – ראשי הערים הגדולות ;

¹ ס"ח התש"ס, עמ' 90.
² ס"ח התשס"ז, עמ' 364.

(2) 4 נשים המכהנות כסגניות ראשי הערים הגדולות, ואם יש יותר מסגנית ראש עיר אחת בעיר – ראש העיר ימנה מבין הסגניות המכהנות;

(3) 6 נשים המכהנות כראשי המועצות המקומיות הגדולות מקרב המועצות המקומיות שבראשן מכהנת אישה, ואם לא היו די נשים כאמור – ראשי המועצות המקומיות הגדולות;

(4) 4 נשים המכהנות כראשי המועצות האזוריות הגדולות מקרב המועצות האזוריות שבראשן מכהנות אישה, ואם לא היו די נשים כאמור – ראשי המועצות האזוריות הגדולות;

(5) 14 נשים המכהנות כראשי המועצות הדתיות של הערים הגדולות מקרב המועצות הדתיות של הערים שבראשן מכהנת אישה, ואם לא היו די נשים כאמור – ראשי המועצות הדתיות של הערים הגדולות;

(6) 2 נשים המכהנות כראשי המועצות הדתיות של המועצות המקומיות הגדולות מקרב המועצות הדתיות של המועצות המקומיות שבראשן מכהנת אישה, ואם לא היו די נשים כאמור – ראשי המועצות הדתיות של המועצות המקומיות הגדולות;

(7) 2 נשים המכהנות כראשי המועצות הדתיות של המועצות האזוריות הגדולות מקרב המועצות הדתיות של המועצות האזוריות שבראשן מכהנת אישה, ואם לא היו די נשים כאמור – ראשי המועצות הדתיות של המועצות האזוריות הגדולות;

(8) 2 שרים שתבחר הממשלה ובלבד שלפחות אחת מהם תהיה אישה;

(9) 5 חברי הכנסת שתבחר הכנסת או ועדה מוועדותיה שהסמיכה לכך, ובלבד שלפחות 2 מהם יהיו נשים;

(10) 10 אנשי ציבור שימנה השר, בהתייעצות עם הרבנים הראשיים לישראל ובאישור הממשלה, כולן נשים.

4. תיקון סעיף 10 בסעיף 10 לחוק העיקרי, אחרי "לעניין סעיפים 7 ו-8" יבוא "ר"ב עיר", "ר"ב אזורי", "ר"ב יישוב", "ר"ב שכונה", "ראש עיר", "ראש מועצה מקומית", "ראש מועצה אזורית", "ראש מועצה דתית" – לרבות מי שממלא תפקיד זה על פי כל דין באזור;".

דברי הסבר

עם תום כהונת הרבנים הראשיים לישראל ביום כ"ה בסיוון התשפ"ד (1 ביולי 2024) נוצר ואקום משפטי באשר לשאלה מי נושא בסמכויות הרבנים הראשיים לישראל, בייחוד לעניין מינוי הרבנים באסיפה הבוחרת בהתאם להוראות סעיף 7(8) לחוק. סלע המחלוקת המעכב שעוכב את קיום הבחירות לרבנים הראשיים החדשים, הוא בכל הנוגע למינוי נשים תחת כותרת "רבנים" בסעיף זה. כדי להבהיר את נושא המינוי, מוצע להגדיר "ר"ב" לעניין סעיף 7(8) כמי שיש בידו תעודה בתוקף מטעם המועצה המעידה על כך שעבר בחינות הנדרשות לכהונה כרב בישראל.

לצד זאת, מוצע להגדיל את הייצוג הנשי באסיפה הבוחרת את הרבנים הראשיים וחברי המועצה. כיום, הייצוג הנשי בפועל עומד על כעשרה אחוזים. זאת, רק לאחר שהשר לשירותי דת החליט למנות עשר נשים כנציגות ציבור, כפי שנעשה בבחירות למועצת הרבנות הראשית ב-2018 ובבחירות לרבנים הראשיים ב-2013. על מנת להגדיל את הייצוג הנשי מוצע לחייב מינוי של נשים העומדות בראש רשויות מקומיות כחלק מקבוצת ראשי הרשויות הנכללים מלכתחילה באסיפה הבוחרת, לרבות הוספת 4 סגניות ראשי הערים הוותיקות המכהנות בערים ירושלים, תל אביב-יפו, חיפה ובאר שבע. כמו כן, מוצע לחייב בחברותן באסיפה של נשים העומדות בראשות מועצה דתית במועצות אזוריות, וכן לעגן בחקיקה את הנוהג למנות נשים במסגרת נציגי הממשלה, הכנסת ונציגי הציבור שממנה השר לשירותי דת.

בנוסף, כפי שהוצע בהצעת החוק שהונחה על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת אורי אורבך וקבוצת חברי הכנסת (פ/1764/18), מוצע לקבוע כי במניין היישובים המיוצגים באסיפה הבוחרת ייכללו גם נציגי יישובים מיהודה והשומרון. האסיפה הבוחרת של מועצת הרבנות הראשית לישראל מורכבת מרבנים ונציגי ציבור מהערים הגדולות, מהמועצות האזוריות והמקומיות הגדולות ומהיישובים הגדולים, וכן מראשי המועצות הדתיות של הערים הגדולות ושל המועצות המקומיות הגדולות. מוצע כי מפתח הייצוג של יישובי יהודה והשומרון בהתאם לגודל האוכלוסייה – יהא זהה למפתח הקבוע בחוק ליישובים בישראל.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת זאב אלקין (פ/4869/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ז בחשוון התשפ"ה (18.11.2024)